

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СПОЖИВЧОГО ПОПИТУ НА ПРОДУКТИ ХАРЧУВАННЯ У СІЛЬСЬКИХ ДОМОГОСПОДАРСТВ

*Шиян Д.В., д.е.н., професор,
Севрюкова Є.О., аспірант,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ*

Агресія Росії проти нашої держави відсуває на другий план багато інших проблем та питань які були актуальні у мирний час. Разом з тим, після завершення військових дій наша держава повернеться до звичайного життя, відродження економіки та зруйнованого господарства. Все це дасть можливість повернутись до економічного зростання та підвищення якості життя населення. Відтак питання які були актуальні на передодні війни знову будуть потребувати свого вирішення вже нових умовах. Одне цих питань, які завжди знаходяться в центрі уваги як науковців, так і суспільства, пов'язане з рівнем харчування та відповідно якістю життя сільського населення в залежності від рівня доходів. Крім того, в Україні, ще з радянських часів продовжує зберігатися різниця в рівні життя сільського та міського населення. Це в значній мірі, стосується і особливостей формування попиту на продукти харчування.

Проблеми якості життя населення виступають центральним елементом формування людського капіталу [1-4]. Дана проблема має різні аспекти та складові. Нами були вирішено дослідити яким чином споживання продуктів харчування пов'язане з рівнем доходів домогосподарств на сільських територіях та у великих містах. В якості бази дослідження були використанні дані державних статистичних спостережень домогосподарств за основними показниками щодо доходів, витрат та умов життя. Результати даного обстеження отримали назву «Анонімні мікродані по особах, які входять до складу домогосподарства» за 2020 рік [5]. Файл по домогосподарствах сформовано на підставі опитування 7849 домогосподарства. В процесі обстеження були отриманні дані по доходам та ресурсам, окремі соціально-демографічних характеристики домогосподарств, витрат домогосподарств, споживання домогосподарствами продуктів харчування, окремих характеристик житла, наявності товарів тривалого користування, самооцінки респондентами рівня своїх доходів тощо Також респонденти відповідали на питання відносно типу населеного пункту де вони мешкають. На дане питання було три варіанта відповіді: велике місто, мале місто та сільська місцевість. Саме за даним критерієм

та рівнем доходів домогосподарств і було вирішено поділити досліджувану сукупність. Отримані результати наведені в таблиці.

Таблиця

**Вплив рівня доходів домогосподарств
на рівень споживання окремих продуктів харчування в
домогосподарствах України у 2020 році**

Показники	Величина доходу, грн										
	до 40000	40000,1- -60000	60000,1- -80000	80000,1- -100000	10000,1- 120000	120000,1- -140000	140000,1- -160000	160000,1- -180000	180000,1- -200000	20000,1- 240000	більш 240000
Грошовий дохід, грн											
велике місто	30701	50221	70165	89567	109675	129753	149197	169640	189413	217366	328831
сільська територія	32331	49628	69838	90217	108854	128880	149683	170193	189319	219210	306570
Кількість											
велике місто	205	379	316	288	261	215	186	144	106	152	206
сільська територія	420	578	515	405	320	212	215	154	106	136	157
М'ясо, грн											
велике місто	4336	6414	8432	10470	11798	13415	13741	16573	16081	17961	19462
сільська територія	3169	3969	5334	6315	6751	7492	8413	9410	10535	11250	14148
Риба, грн											
велике місто	1075	1448	1928	2605	2632	3215	3147	3530	3751	3873	4663
сільська територія	1031	1423	2007	2407	2497	2859	2946	3402	3434	4197	4762

Було встановлено, що має місце тісна залежність між рівнем доходу рівнем споживання окремих продуктів харчування. Крім того, встановлено, що рівень доходів та споживання продуктів харчування у великих містах суттєво перевищував його величину в сільській місцевості. Це є свідченням того, що різниця в якості життя сільського та міського населення залишається суттєвим фактором, формування міграції з сільських територій.

Література.

1. Мельничук Д.П. Людський капітал: пріоритети модернізації суспільства у контексті поліпшення якості життя населення. Житомир: Полісся, 2015. 564 с.
2. Грیشнова О.А. Людський капітал: формування в системі освіти і професійної підготовки. Київ: «Знання», 2001. 254 с.
3. Грیشнова О.А., Брінцева О.Г. Конкурентоспроможність вищої освіти і працівників: як створюється фактивний людський капітал? *Ринок праці та зайнятість населення*. 2018. № 1. С. 15-20.
4. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования. Москва: Academia, 1999. 956 с.
6. Анонімні мікродані по особах, які входять до складу домогосподарства. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 13.06.2022).